

کِتَابِ رُوت

خانوارِ اِیْمَلِک و نَعومی

۱ دَ زمانِ حُکمرانی قاضی‌ها، دَ سرزمینِ اِسرائیل قحطی پیدا شد و یگ آدم از شارِ بَیت-لَحَمِ مَنْطِقَه یهُودا قد خاتو و دُو باچه خُو کوچ کد و دَ مُلکِ موآب دَ عِنوانِ بیگنه زندگی مُوکد. ۲ نامِ ازو آدمِ اِیْمَلِک و نامِ زَن شی نَعومی و نامِ باچه‌های شی مَحلون و کَلیون بُود. اونا از مردُمِ اِفراته بُود و دَ شارِ بَیت-لَحَمِ دَ مَنْطِقَه یهُودا زندگی مُوکد. خُلاصه، اونا دَ مُلکِ موآب رفته دَ اُونجی مَند. ۳ مگم اِیْمَلِک شُوی نَعومی فَوْت کد و اُو قد دُو باچه خُو تنها مَند. ۴ اُمُو دُو باچه از دُخترِونِ موآبی خاتو گِرِفْت که نامِ یگ شی عورفه و نامِ دِیگه شی

رُوت بُود و اونا تقریباً ده سال د اُونجی زندگی
 کد. ^۵ اوخته محلون و کلیون ام فوت کد و
 نَعومی از هر دُو اولاد و از شوی خُو مند.
^۶ بعد ازو نَعومی قد بیری گون خُو باله شده
 آمادگی گرفت تا از مُلکِ موآب پس د جای خود
 خُو بوره، چُون اُو د موآب شنیدد که خُداوند د
 بِلَه قوم خُو نظر کده ^۷ و دزوا حاصلاتِ پَریمو
 دده. ^۷ پس اُو قد دُو بیری خُو امزو جای که
 زندگی مُوکد کوچ کد و د راهِ خُو ربی شده
 پس د سرزمینِ یهودا رفت. ^۸ مگم نَعومی د
 دُو بیری خُو گفت: ”هر دُوی شمو پس د خانه
 آبه خُو بورید و خُداوند د حقِ شمو نیکی کنه،
 امو رقمیکه شمو د حقِ مُرده های مه و ام د حقِ
 ازمه نیکی کدید. ^۹ خُداوند دز شمو بختِ خوب
 نصیب کنه تاکه هر کدم شمو شوی دیگه کده د
 خانه ازو آرام شنید. “ اوخته نَعومی رُوی ازوا

^a ۱:۶ یعنی د بِلَه بنی اسرائیل نظرِ لُطف کده.

ره ماخ کد و اونا د آوازِ بلند چخرا کده ۱۰ دَزُو
گفت: ”نه، مو قد ازتو پس موری و د مینکل
قوم تو زندگی مونی.“

۱۱ مگم نَعومی گفت: ”او دُخترِون مه، دَور
خورده پس بورید. چرا میخاهید که قد ازمه
بورید؟ آیا کُدم باچه د کوره مه آسته تاکه یگو
روز شوی شمو شنه؟ ۱۲ نه، نیسته. پس بورید
دُخترای مه، چراکه بلده شوی گِرفتو ما کلو
پیر شدیم. اگه بگیم هنوز ام امید دَرُم و حتی
اگه امشاو د شوی دده شُنم و یگ چند باچه
ام د دنیا بیرم، ۱۳ آیا شمو تا جوان شدون ازوا
ره صبر مونیید و خودون خو ره از شوی کدو
محروم مونیید؟ نه دُخترای مه، اوقاتِ ازمه از
شمو کده غدر تلخ آسته، چراکه دستِ خداوند
یکسره د خلاف مه دراز شده.“ ۱۴ اوخته اونا
بسم چخرا کد و عرپه روی خُسِر مادر خو ره
ماخ کده خدا حافظی کد. مگم روت خود ره
دَزُو چسپَند. ۱۵ و نَعومی د روت گفت: ”اونه!

خاتونِ ایورِ تو پس دَ پیشِ قوما و خدایونِ خو
رفت؛ تو ام از پُشتِ ازو بورو. ”

۱۶ لیکن روت دَزُو گُفت: ”کلو شَلَه نَشُو که
از پیشِ تو بورم و تو ره ایله کُئم. ما نَمورم،
بلکه هر جای که تو بوری ما قد از تو مورم و هر
جای که تو بَشینی ما ام امونجی میَشینم؛ و قومِ
از تو، قومِ ازمه و خدایِ از تو، خدایِ ازمه آسته.
۱۷ دَ امزو جای که تو بُمری ما ام مومرم و دَ
امونجی دَفن موشم. اگه چیزی جُز از مرگ مره
از تو جدا کُنه، خداوند ازی کده بلایِ بدتر ره دَ
بِله ازمه بیره. ” ۱۸ وختی نَعومی دید که روت
سخت تصمیمِ گِرِفته که قد ازو بوره، دیگه او
ره چیزی نَگُفت.

۱۹ پس هر دوی ازوا ربی شده دَ بیت-لَحَم
رفت. وختیکه دَ بیت-لَحَم رسید، تمامِ مردمِ
شار از خاطرِ ازوا دَ شور آمد و خاتونو دَ
بَینِ خو مَوگُفت: ”ای امو نَعومی آسته؟ ”

۲۰ مگم نَعومی دَزوا گُفت: ”مَره «نَعومی»^a
 کُوی نَکنید، بَلکِه «مارا»^b کُوی کَنید، چَراکِه
 خُدای مُتعالِ زِندگی مَره تَلخ کَدِه. ۲۱ ما دِستِ پُر
 بُر شُدَم، و لِه خُداوند مَره دِستِ خالی پَس اُورد.
 چَرا مَره «نَعومی» مُوگِید دَ حالیکِه خُداوند مَره
 خار-و-ذَلیل کَدِه و قَادِرِ مُطلقِ دَ سر مِه بَلَا
 اُورده. ” ۲۲ خُلاصَه، نَعومی قَد بیری موآبی خُو
 رُوت قَتی پَس اَمَد و اونا دَ شُرُوعِ جَو دِرَو دَ شارِ
 بَیت-لَحَم رَسید.

۲ ۱ دَ اُونجی نَعومی از طرفِ شُوی خُو
 اِلِیَمَلِکِ یِگ قَوما دَشت کِه اُو اولادِ
 بابِه اِلِیَمَلِکِ و نامِ ازو بوَعَز بُود. اُو یِگ
 اَدَمِ ثَرَوَتَمَند-و-مَرَدُمَدار بُود. ۲ دَمَزُو غَیتِ رُوتِ
 موآبی دَ نَعومی گُفت: ”مَره بیل کِه سرِ کِشت
 ها بورُم و هر کُسی کِه رُوی خوش نِشو بَدیه از

^a ۱:۲۰ «نَعومی» یعنی «دِلکش». ^b ۱:۲۰ «مارا»

یعنی «تَلخ».

پُشتِ دِرَوگرای شی رفته خوشه-چینی کُنم. ”
 و نَعومی دَزشی گُفت: ”بورو، دُخترِ مه.
 ۳ پس او رِبی شُدِه دَ قدی پِلالِ دَرِ اَمَدِ و از
 پُشتِ دِرَوگرا خوشه-چینی ره شُرُوعِ کد. اِتفاَقاً،
 او دَ یِگِ پَئی زَمینِ بوَعزِ که اولادِ بابِه اِیْمَلِکِ
 بُود، داخِلِ شُد.

۴ اوخته بوَعزِ از شارِ بَیتِ-لَحَمِ اَمَدِه دَ دِرَوگرا
 گُفت: ”خُداوندِ قَدِ شُمُو بَشَه!“ و اونا دَ
 جوابِ شی گُفت: ”خُداوندِ تُو ره بَرکتِ بَدیه.“
 ۵ و بوَعزِ دَ سرکارگرِ دِرَوگرا گُفت: ”ای خاتونِ
 جوانِ از کِی اَسته؟“ ۶ و سرکارگرِ دِرَوگرا دَ
 جوابِ شی گُفت: ”او اُمُو خاتونِ موآبی اَسته
 که قَدِ نَعومی از مُلکِ موآبِ پسِ اَمَدِه. ۷ او از
 مه پُرسانِ کد: ’اِجازه اَسته که از پُشتِ دِرَوگرا
 دَ مینکلِ قَوَدِه ها خوشه چینی کُنم؟‘ بعدِ اَزِو دَ
 قدی پِلالِ رفتِ و از سرِ صُبْحِ تا اَلیِ ره خوشه
 چینده رِبی یِه و فقط یِگِ لِحظِه دَ تِی چِپری
 شِشْتِ و بَس.“

^۸ پس بوعز د روت گُفت: ”گوش کو دختر
 مه! د دیگه جای بلده خوشه چینی نرو و اینجی
 ره ایله نکو، بلکه قد کنیزای مه د امینجی
 بش. ^۹ چیم خو ره دمزو پٹی زمی بگیر که اونا
 درو مونه و از پشتِ ازوا بورو. ما د نفرای
 خو گفتم که دز تو دست نزنه و وختیکه تشنه
 شدی از کوزه های او که اونا ره از چاه پُر کده،
 وچی کو.“

^{۱۰} و روت قد روی خو د زمی افته او ره
 احترام کد و گُفت: ”چرا نظرِ لطف تو د بله مه
 قرار گرفته؟ ما خویگ بیگنه استم.“

^{۱۱} و بوعز د جواب شی گُفت: ”ما از تمام
 کارای تو که د خسر مادر خو بعد از فوتِ شوی
 خو کده خبر شدیم و ام ازی که چطور آته،
 آبه و جای تولد خو ره ایله کده د مینکل قومی
 که سابق نمینخشیدی، امدے. ^{۱۲} خداوند عملِ
 نیک تو ره د پیش تو بیره؛ خداوند، خدای
 اسرائیل که د زیر پر-و-بال شی پناه اوردے،

تُو ره آجرِ کاملِ بدیه. ” ۱۳ و رُوت گُفت: ” آی
بادار مه، تُو دَز مه غُدرِ مِهَرَبو آستی، چراکه
مَره تَسَلی دَدی و دَ کَنیزِ خُو تورایِ دِل-شِین
گُفتی، اگرچه ما مِثلِ یکی از کَنیزایِ تُو شُدِه
نَمیتنم. ”

۱۴ دَ وختِ نانِ چاشتِ بوغَزِ دَزشی گُفت: ” بیه
اینجی و امزی نانِ بَگیر و لُغمه خُو ره دَ سِرکه
چُوکه کده بُوخور. ” پس رُوتِ قَدِ دِرَوگرا یگ
جای شِشت و بوغَز از گَندمِ بَرِبو کده ام دَزشی
دَد. رُوت خورده سیر شُد و یگِ مِقَدارِ تَی بَخشی
شی مَند. ۱۵ وختیکه اُو باله شُد و پس دَ خوشه
چینی رفت، بوغَز دَ نفرایِ خُو امر کده گُفت:
” اُو ره بیلید که از قَدی قوده ها ام خوشه چینی
کنه و مُزاجِمِ شی نَشنید. ۱۶ حتی بعضی خوشه
ها ره از قوده ها کشیده دَ زمی پورته کُنید که
اُو بَلدِه خُو بچینه و اُو ره سرزنش نَکنید. ”

۱۷ پس رُوت تا شام دَ قَدی پَلالِ خوشه چینی
کد و اُمُو خوشه های ره که چینه بود پُک کد،

که تقریباً یک ایفه جو دِ دِست اُورد. ^{a ۱۸} بعد ازو
 رُوت اُمُو جو ره دِ شانِه خُو گِرِفْتِه دِ شار رفت
 و خُسْرَمادر شی دید که چِیقْس جَم کده. رُوت
 خوراکِی ره که بعد از سیر شُدون شی باقی
 مَنَدُد، کشیده دَزُو دَد. ^{۱۹} پس خُسْرَمادر شی
 دَزُو گُفْت: "اِمروز دِ کُجا خوشه چینی کدی و دِ
 کُدَم جای کار کدی؟ خُدا اُمُو کس ره خَیر بَدیه
 که دَز تُو تَوَجُه کده." اوخته رُوت دِ بارِه اَمزُو
 کس که دِ زَمین شی کار کُد دِ خُسْرَمادر خُو
 نقل کده گُفْت: "نامِ اَمزُو آدم که ما اِمروز دِ
 زَمین شی کار کُدَم، بو عَز آسته." ^{۲۰} و نَعومی
 دِ بیری خُو گُفْت: "خُداوند اُو ره بَرکت بَدیه،
 چِراکه اُو مِهْرَبانی خُو ره از زنده ها و مُرده
 ها دِریغ نَکده!" و نَعومی بسم دَزُو گُفْت: "ای
 آدم نزدیکانه مو آسته و یکی اَمزُو کسای که

^{a ۱۷:۲} «یک ایفه» تقریباً ده کیلوگرام موشه.

باید سرپرست^a مو شنه. ” ۲۱ اوخته رُوتِ موآبی
گفت: ” او حتی دَز مه گُفت که ’تُو قد کارگرای
مه بَش، تا او غِیتیکه اونا دِر و زمینای مَره
خلاص کنه. ” ۲۲ و نَعومی دَ بیری خُو رُوت
گفت: ” اَره دُختر مه، خُوبه که تُو قد کنیزای
از و دَ زمین شی بوری نِسبت دَزی که دَ زمین
کس دیگه بوری و اونا توره آزار- و- اذیت کنه. ”
۲۳ پس رُوت تا آخرِ دِر و جَو و گندُم قد کنیزای
بوعز بلده خوشه چیندو مند و او قد خُسرمادر
خو یگجای زندگی مُوكد.

۳ ۱ دَمز و غیت نَعومی دَ رُوت گُفت: ” دُختر
مه، یگو کس ره بلده تُو پیدا نکنم تاکه
زندگی تُو آرام شنه؟ ۲ اونه، امو بوعز که تُو
قد کنیزای شی بُودی، او قومای مو آسته،

a ۲:۲۰ ازی که دَ خانوارِ شوی نَعومی هیچ مرد باقی
نمَندد لازم بُود که یگو نزدیکانه شی سرپرستِ از و بیری
شی شنه و صاحبِ زمین شی. دَ زبونِ عبرانی دَ جای کلمه
«سرپرست» کلمه «بازخرید کننده» نوشته یه.

فامیدی؟ او امشاو دَ خرموجوی خرمونِ جو ره
 باد مونه. ^۳ پس جان خُو ره شُشته خود ره
 خوشبوی کُو و خُوبتَرین کالای خُو ره پوشیده
 دَ سرِ خرموجوی بورُو. مگم تا وختیکه او از
 خوردو و وُچی کدو خلاص نَشده، خود ره دَزُو
 معرفی نَکُو. ^۴ وختیکه خاو کد جای خاو شی
 ره نشانی کُو. بعد ازُو بورُو و پایای شی ره لُچ
 کده دَ اُونجی خاو کُو. اوخته او دَز تُو مُوگیه که
 چی باید بُکنی. ^۵ و رُوت دَ جواب شی گفت:
 ”هر چیزی که دَز مه گُفتی ما امُطور مُونم.“
^۶ پس او دَ سرِ خرموجوی رفت و امُو رَقمیکه
 خُسرمادر شی دَزُو امر کُد، امُطور کد.
^۷ وختی بوَعز خورده و وُچی کده تب شی چاق
 شُد، او رفته دَ لبِ خرمو خاو کد. پس رُوت
 تاشکی آهسته آهسته اَمَد و پایای شی ره لُچ
 کده خاو کد. ^۸ دَ نیمِ شاو بوَعز تکان خورده
 بیدار شُد و خود ره پَالُو دده دید که یگ خاتُو
 دَ پیدمونِ پای شی خاو کده. ^۹ بوَعز پُرسان کد:

”تُو کی آستی؟“ رُوت گُفت: ”ما کنیز تُو رُوت
 آسْتُم. دامون خُو ره دَ سرِ کنیز خُو بِنَدَز، چراکه
 تُو یگ قومای نزدیک و سرپرست مه آستی.“
 ۱۰ او گُفت: ”آی دُختر مه، خُداوند تُو ره بَرکت
 بَدیه. امی مهربانی ره که آلی کدی از مهربانی
 اوّل کده که دَ حقِ خُسرمادر خُو کدے بزرگتر
 آسته، چراکه دَ پُشتِ جوانای غریب یا پُولدار،
 نَرفتی. ۱۱ آلی ترس نَخور دُختر مه، هر چیزی
 که از مه خاهش کدی، ما پوره مُونم، چراکه
 تمامِ شار و قوم مه تُو ره یگ خاتونِ خوب
 میدنه. ۱۲ دُرست آسته که ما قومای نزدیک و
 سرپرست تُو آسْتُم، لیکن از مه کده یگ قوما و
 سرپرست دیگه دَز تُو نزدیکتر آسته. ۱۳ امشاو
 ره دَ امینجی تیر کو، صَباح اگه او نفر سرپرستی
 تُو ره دَ دِست خُو گِرِفت، خُوبه، بیل که بگیره.
 لیکن اگه سرپرستی تُو ره دَ دِست خُو نگرِفت،
 مَره دَ خُداوند قَسَم که ما سرپرستی تُو ره دَ دِست

خُو مِیگیَرُم. آلی تا صَباح ره دَ امینجی خاو
کُو.

۱۴ پس رُوت تا صَباح دَ پیدَمونِ پای شی خاو
کد، مگم صَباح‌گاه، پیش ازی که کس کس ره
بِنخشه او باله شُد، چُون بوَعز قد خود خُو گُفت:
”نباید کسی بُفامه که ای خاتُو دَ خرماجوی
آمده.“ ۱۵ و بوَعز دَز شی گُفت: ”امُو چادر
ره که دَ سر خُو کدے بیر و اوار کُو.“ پس
رُوت چادر خُو ره اوار کد و بوَعز شَش مَنک
جَو دَ مَنه چادر شی اَندخته دَ بله شانِه شی
ایشت و رُوت دَ شار رفت. ۱۶ وختیکه دَ پیش
خُسرمادر خُو آمد، او از رُوت پُرسان کد: ”آی
دُختر مه، چیز کار شُد؟“ اوخته، او از پگ
کارای که امُو نفر بلده ازو کُد، دَز شی نقل
کد ۱۷ و گُفت: ”اینمی شَش مَنک جَو ره ام دَز
مه دَد و گُفت که، دِستِ خالی دَ پیش خُسرمادر
خُو نرو.“ ۱۸ پس نَعومی دَز شی گُفت: ”دُختر
مه، قرار بَشی تا بِنگری که چیز کار موشه، چُون

أَوِ آدَمِ تَاكِه اِمْرُوزِ اِي كَار رِه اِنجَام نَدِيه، آرَام
نَمِيشِيْنِه. ”

۴ پس بوعز د درگه شار رفت و د اونجی
ششت. اوخته امو قوما و سرپرست که
بوعز د باره شی توره گفتد ازونجی تیر موشد
و بوعز دزو گفت: ” او آلی، بیه یگ لحظه
بشی. ” و او آدم آمده ششت. ۲ و بوعز ده نفر
از ریش سفیدون شار ره کوی کده دزوا گفت:
” بید که یگ لحظه بشینی. ” و اونا جم شده
ششت. ۳ بوعز دمزو قوما و سرپرست گفت:
” نعومی که از سرزمین موآب پس آمده، امو
زمین برار مو ایملک ره سودا موکونه. ۴ ما فکر
کدم، خوبتر آسته که تو ره دزی باره خبر بدیم
و بگیم که او ره د حضور نفرای امزی مجلس
و ریش سفیدون قوم مو بخر. اگه او ره خریده

میگیری،^a بگیر. و لے اگہ نمیخری مرہ بگی تا
بفامم. چون بَعیرِ ازتو دیگہ کس حق خریدو ره
ندرہ و بعد ازتو حقِ ازمه یه. ” و او آدم گفت:
” ما خریده میگیرم.“

^۵ اوخته بو عَزْ گفت: ” د روزی که اموزمی ره
از دستِ نَعومی میخری، پس رُوتِ موآبی، امو
خاتونِ قوما ی فوت شده مو ره ام باید بگیر،
تاکه نامِ امزو مرحوم د میراث شی باقی بمانه.“
^۶ لیکن امو قوما و سرپرست گفت: ” دزی
صورت ما نمی تَم بلده خو بخرم؛ نشنه که
میراثِ خود مه خراب شنه. حقِ سرپرستی از
مرہ تو بگیر، چون ما نمی تَم سرپرستی کنم.“
^۷ د او زمان د اسرائیل د باره سرپرستی گرفتو
و یا خرید-و-فروشِ زمی اینی رواج بود: وختیکه
مردم میخواست یگو معامله ره قطعی کنه، یگ

^a ۴:۴ د نُسَخه عبرانی د جای «خریده میگیری» کلمه
«باز خرید مونی» نوشته یه.

نفر گوشه‌ره خو ره از پای خو بُر کده د نفر طرفِ
 معامله خو میدد. ای کار د سرزمینِ اسرائیل د
 شکلِ یگ قانون وجود دشت. ^۸ پس امو قوما
 و سرپرست د بوغز گفت: ”خود تو امو زمی
 ره بلده خو بخر.“ و گوشه‌ره خو ره از پای خو
 بُر کد.

^۹ اوخته، بوغز د ریش سفیدا و پگ مردم
 گفت: ”شمو امروز شاهد استید که تمام جایداد
 الیمک و جایداد کلیون و محلون ره ما از
 نعو می خریدم. ^{۱۰} ما امچنان روتِ موآبی،
 بیوه محلون ره گرفتیم تا خاتون مه شنه و نام
 قومای مرحوم مه د میراث شی باقی بُمنه و نام
 ازو از خانوار و منطقه شی از بین نروه. شمو
 امروز شاهد بشید.“ ^{۱۱} پس تمام مردم و ریش
 سفیدونی که د درگه شار موجود بود گفت: ”مو
 شاهد استی. خداوند ای خاتو ره که د خانه تو
 مییه مثلِ راحیل و لیه جور کنه، که اونا هر
 دوی شی خانه اسرائیل ره آباد کد. و تو د افراته

کامیاب و دَ بَیت-لَحْم نامتو شنی. ۱۲ و اولادای
 ره که خُداوند دَ و سِیلَه امزی خاتونِ جوان دَز تُو
 میدیه، مِثلِ خانوارِ فارِصِ باچه تمار و یهودا
 بَشَه.

۱۳ پس بو عَز رُوت ره خاتو کده قد ازو نزدیک
 شُد و خُداوند اُو ره اُمیدوار کد و رُوت یگ
 باچه دَ دُنیا اُورد. ۱۴ اوخته خاتونوی بَیت-لَحْم
 دَ نَعومی گُفت: ”شُکر-و-سِپاس خُداوند ره که
 نَه ایشِت تُو بے وارِث^a بَشی و اِمروز تُو صَاحِبِ
 نوسه شُدی؛ مو دُعا مونی که نام شی دَ اِسرائیل
 باقی بُمَنه. ۱۵ اُو تازه کُننده جان تُو و تِیاقِ پیری
 تُو موشه، چُون بیری تُو که تُو ره دوست میدَنه
 و از هفت باچه کده دَز تُو بَهرتَر اَسته، اُو امی
 باچه ره دَ دُنیا اُورده.“

^a ۱۴:۴ دَ جای «وارِث» دَ زِبونِ عِبرانی «باز خَرید
 کُننده» نوشته یه.

۱۶ و نَعومی نِلغِه رِه گِرِفْتِه دَ بَغَلِ خُو ایشْت
 و نِگَاهداری شی رِه دَ دِسْتِ خُو گِرِفْتِ.
 ۱۷ و خاتُونوی همسایِه اُو رِه نام کده گُفْت: ”ای
 باچه بِلدِه نَعومی تَوُلْدِ شُدِه.“ و اُونَا نام شی رِه
 عوبید ایشْت. عوبید آتِه یَسّی و یَسّی آتِه داوود
 بُوْد. ^a ۱۸ و اینی آسْتِه پُشْتِ نَامِه فاریص:

فاریص آتِه حَصْرُونِ بُوْد،
 ۱۹ و حَصْرُونِ آتِه رَامِ،
 و رَامِ آتِه عَمینَادَابِ،
 ۲۰ و عَمینَادَابِ آتِه نَحْشُونِ،
 و نَحْشُونِ آتِه سَلْمُونِ،
 ۲۱ و سَلْمُونِ آتِه بوعَزِ
 و بوعَزِ آتِه عوبیدِ،
 ۲۲ و عوبیدِ آتِه یَسّی

^a ۱۷: ۴ «عوبید» نام کوتای «عوبدیا هو» آسْتِه، یعنی
 «غلامِ خُداوند».

و یسی آتہ داؤود بُود.